



03.05.2017

Kj/5

§ 207

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun vanhuspalvelulain mukaisen suunnitelman seuranta

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi selvityksen ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista annetun ns. vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n mukaisen suunnitelman seurannasta.

Käsittely

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kaksi toivomuspontta.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara ehdotti valtuutettu Rene Hurstin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kuultuaan vanhuspalvelulain seurannan esittää valtuusto, että kotihoitajille annetaan mahdollisuus järjestää kotona-asuville vanhuksille mahdollisuus käyttää tietokonetta, niin että he voivat seurata kaupungin nettisivuja, olla yhteydessä omaisiinsa ja hoitajiinsa.

Valtuutettu Rene Hursti ehdotti valtuutettu Harri Lindellin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus kouluttaa kotihoidon työntekijöiden osaamista niin, että Kotihoidon henkilökunta voivat tunnistaa ja auttaa diabeettissairaita jotka ovat sairastuneet mielenterveysongelmiin.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Toivomusponnien hyväksymisestä äänestettiin erikseen.

1 äänestys

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566



Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Kuultuaan vanhuspalvelulain seurannan esittää valtuusto, että kotihoitajille annetaan mahdollisuus järjestää kotona-asuille vanhuksille mahdollisuus käyttää tietokonetta, niin että he voivat seurata kaupungin nettisivuja, olla yhteydessä omaisiinsa ja hoitajiinsa. EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 34

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Maritta Hyvärinen, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Jan D Oker-Blom, Sara Paavolainen, Jaana Pelkonen, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Pekka Saarnio, Ulla-Marja Urho, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 47

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Jape Lovén, Pekka Majuri, Elina Moisio, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Hannu Oskala, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhama, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Seander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Markku Vuorinen

Poissa: 4

Seppo Kanerva, Olli Sademies, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottamaa toivomuspontta.

2 äänestys

Valtuutettu Rene Hurstin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään päätösehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että selvitetään mahdollisuus kouluttaa kotihoidon työntekijöiden osaamista niin, että Kotihoidon henkilökunta voivat tunnistaa ja auttaa diabeettisairaita jotka ovat sairastuneet mielenterveysongel-



03.05.2017

Kj/5

miin.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 14

Sirpa Asko-Seljavaara, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Rene Hursti, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Heimo Laaksonen, Harri Lindell, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Pekka Saarnio, Tuomo Valokainen

Tyhjä: 67

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Fatbardhe Hetemaj, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Maritta Hyvärinen, Suzan Ikävalko, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Tarja Kantola, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Otto Lehtipuu, Eija Loukoila, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Silvia Modig, Elina Moisio, Seija Muurinen, Björn Månsson, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Pelto-korpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Tomi Sevander, Osmo Soininvaara, Leo Stranius, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Poissa: 4

Seppo Kanerva, Olli Sademies, Johanna Sydänmaa, Ville Ylikahri

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Rene Hursti ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ikäohjelma_Raportti_vanhusneuvostolle_2016
- 2 Vanhusneuvoston kannanotto 14.2.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566



03.05.2017

Kj/5

Otteet

Ote

Vanhusneuvosto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti 9.9.2015 § 205 hyväksyä osana kaupungin strategista suunnittelua ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain, ns. vanhuspalvelulain, (980/2012) 5 §:n mukaisen suunnitelman vuosiksi 2015 - 2016. Kaupunginvaltuuston päätös sisältyy päätöshistoriaan.

Valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kaupunginhallitus kehotti (14.9.2015 § 861) lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja liikelaitoksia ottamaan valmistelussa huomioon ikäohjelman osana kaupungin strategista suunnittelua sekä toteuttamaan toimenpiteiden seurannan niin, että tulokset ovat hyödynnettävissä keväällä 2017 arvioitaessa valtuustokauden 2013 – 2016 ja ikäohjelman tuloksia.

Lisäksi kaupunginhallitus edellytti 31.8.2015, että valtuustolle toimitetaan selvitys ohjelman toteutumisesta ja ohjelman vaatimista resursseista seuraavan strategian valmisteluun mennessä.

Sosiaali- ja terveystalvveluista on omalta osaltaan käsitellyt ikäohjelman seurantaa 14.3.2017. Lautakunnan antama lausunto sisältyy päätöshistoriaan.

Asia on valmisteltu yhteistyössä kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosaston kanssa.

Vanhuspalvelulain edellyttämä suunnitelma

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista, ns. vanhuspalvelulaki tuli voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Tarkoituksena on myös parantaa iäkkään henkilön mahdollisuutta saada laadukkaita sosiaali- ja terveystalvveluja sekä ohjausta muiden tarjolla olevien palvelujen käyttöön yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti



ja riittävän ajoissa silloin, kun hänen heikentynyt toimintakykynsä sitä edellyttää. Lisäksi lain tarkoituksena on vahvistaa iäkkään henkilön mahdollisuutta vaikuttaa hänelle järjestettävien sosiaali- ja terveystalvelujen sisältöön sekä toteuttamistapaan ja osaltaan päättää niitä koskevista valinnoista.

Vanhuspalvelulain 5 §:n mukaan kunnan tulee valtuustokausittain laatia suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelma on tehtävä osana kaupungin strategista suunnittelua.

Helsingissä lain mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystalviraston koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa. Vanhuspalvelulain mukainen suunnitelma on nimetty Stadin ikäohjelmaksi ja se on toiminut strategiaohjelman toimeenpanosuunnitelmana. Ikäohjelman seurannassa vanhusneuvosto on ollut keskeinen toimija. Vanhusneuvostolle on toimitettu yksityiskohtainen raportointi vuosina 2015 ja 2016 (vuoden 2016 raportti liitteenä 1).

Stadin ikäohjelma valmisteltiin yhdessä

Stadin ikäohjelmaa valmisteltiin laajapohjaisessa verkostossa, jossa oli kattavasti osallistujia eri talvirastoista ja liikelaitoksista (Arbis, HSL, kaupunginkanslia, kaupunkisuunnitteluvirasto, kaupunginkirjasto, kulttuurikeskus, liikuntavirasto, rakennusvirasto, sosiaali- ja terveystalvirasto, tietokeskus, työväenopisto) sekä järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Valmisteluvaiheessa järjestettyjen asukastilaisuuksien teemat noudattivat hyvän ikääntymisen turvaamista ja palvelujen parantamista koskevan laatusuosituksen teemoja. Lisäksi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen teema sekä heikoimmassa asemassa olevien ikääntyneiden asema otettiin valmistelussa huomioon.

Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Valmisteluvaiheessa tunnistettiin selkeitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä on mahdollista lisätä helsinkiläisten ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä. Laaja-alaisessa verkostossa oli mahdollista syventää mukana olevien toimijoiden ymmärrystä ja etsiä yhdessä uudenlaisia keinoja ikääntyneiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Stadin ikäohjelmassa on viisi yhteisesti sovittua toimenpidetkokonaisuutta vuosiksi 2015 – 2016, niiden tavoitteet, vastuutahot ja muut osallistujat. Toimenpiteet toteutettiin voimassa olevan taloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin käytettävissä olevin voimavaroin. Stadin ikäohjelmaa



ovat toteuttaneet kaupungin työntekijät omana työnään yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Ylimääräisiä henkilöresursseja ohjelmaa varten ei ole käytetty.

Viisi toimenpidekokonaisuutta etenivät

Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen -verkosto on paneutunut digineuvonnan kehittämiseen. Yhteistyötä on tehty laajasti kirjastoissa, työväenopistossa ja palvelukeskuksissa. Perinteistä neuvontaa ei ole unohdettu, vaan kirjallista materiaalia on parannettu. Ikäihmisten alueellisia palveluoppaita laajennettiin kattamaan myös muita kuin sosiaali- ja terveystalvveluja, esimerkiksi liikuntaa ja kulttuuria. Stadin ikäohjelmalle perustettiin oma sivu Helsinki-kanavalle ja tilaisuuksien videoinnit tallennettiin sinne. Kaupungin internetsivujen uudistaminen on aloitettu, jotta sekä iäkkäät itse, heidän läheisensä ja työntekijät löytäisivät entistä paremmin Helsingin tarjoamaa monipuolista toimintaa.

lätöntä asumista -verkostossa on kartoitettu, miten ikäihmiset Helsingissä asuvat, tutustuttu erilaisiin yhteisöllisiin asumiskohteisiin sekä jaettu tietoa erilaisista asumisvaihtoehdoista. Syksyllä 2015 järjestettiin "Asumista ja elämää Helsingissä" minimessujen sarja palvelukeskuksissa. Tilaisuuksia oli neljä, joista yksi oli osittain kaksikielinen. Asumisen vaihtoehdot kiinnostavat ja aiheesta on laadittu esite.

Muistiystävällinen Helsinki -verkosto järjesti Aivoterveysmessut sekä vuonna 2015 että 2016 Kampin palvelukeskuksessa. Molemmissa tilaisuuksissa kävi yli 700 asukasta ja palaute oli kiittävää. Seuraavat messut järjestetään ensi syksynä ja alueellisia messuja on alettu myös suunnitella. Kaupunkilaisten tietoutta aivoterveystestä ja muistihäiriöistä sekä -sairauksista on lisätty parantaen kirjallista ohjeistusta ja vahvistuen ammattilaisten osaamista esimerkiksi neuvontapuhelimessa ja palvelukeskuksissa.

Luotuja liikkumaan -verkostossa julkisen liikenteen sujuvaan käyttöön on kiinnitetty huomiota ja järjestetty opastusta. Helsingin seudun liikennelaitoksen kanssa on tehty yhteistyötä helpottamaan julkisten liikennevälineiden käyttöä. Verkosto on tuottanut näyttöön perustuvaa materiaalia aktiivisen elämäntavan vaikutuksesta aivoterveysteen ja liikuntakykyyn ja kehittänyt Helsingissä tarjolla olevia liikuntapalveluja ikääntyneiden näkökulmasta. Kaupungin palvelukartasta tehty esite ja esittelyvideo ovat osa ikääntyneiden toiminnan esteiden poistamista. Kiinteä ja kehittyvä yhteistyö järjestötoimijoiden kanssa suuntautuu edelleen uusien innovatiivisten kulkemismallien kokeiluun ja ikäihmisten yhteisöllisyyden lisäämiseen. Pohjoismaisen innovaatiokilpailun loppuviisikossa palkitun Nappi Naapuri -sovelluksen kanssa on yhteistyössä lähdetty tukemaan iäkkäiden ja vapaaehtoisten kohtaamista esimerkiksi kävely-



03.05.2017

Kj/5

seuran hankkimiseksi. Lisäksi on kiinnitetty huomiota erityisryhmiin mm. aistiesteellisten, kulttuuri- ja kielivähemmistöjen sekä muistisairaiden toimintamahdollisuuksiin ja palvelujen saavutettavuuteen.

Käyttäjälähtöiset palvelut -verkoston palveluja on kehitetty yhteistyössä asiakasneuvostojen, vanhusneuvoston ja asukastilaisuuksista saadun palautteen avulla. Erityisesti on lisätty kotona asumista tukevia palveluja ja muistisairauksiin liittyviä palveluja. Seniori-info eli puhelinneuvontapalvelu aloitti uudelleen toimintansa vuonna 2016.

Kaikkien verkostojen toiminta on edennyt suunnitellusti. Verkostoille on järjestetty säännöllisesti yhteisiä vuorovaikutteisia tapaamisia. Tapaamisissa on käsitelty ajankohtaisia asioita, joita on otettu esiin asukastapaamisissa, verkostojen tapaamisissa tai vanhusneuvostossa. Aiheina ovat olleet mm. omaishoito, digitalisaatio, palvelujen uudistaminen. Verkostotapaamisia järjestettiin kolme ohjelman valmistelussa ja sen jälkeen kaksi syksyisin ja keväisin, yhteensä yksitoista tilaisuutta.

Vuorovaikutus asukkaiden kanssa

Stadin ikäohjelma on suunniteltu ja toteutettu vanhusneuvoston seurannassa yhdessä helsinkiläisten ikäihmisten ja heidän omaistensa kanssa. Keskiössä ovat kuntalaiskeskustelun teemat: tiedon saanti, asuminen, muisti, liikunta ja liikkuminen ja palvelujen käyttäjälähtöisyys. Strategiakauden aikana järjestettiin yhteensä 28 asukastilaisuutta, joissa kuultiin asukkaita ja koottiin kirjallista palautetta. Tilaisuuksia järjestettiin myös ruotsiksi. Tiedotus on toiminut suomeksi ja ruotsiksi Internetissä, Facebookissa ja Twitterissä. Helsinki-kanavalle on tallennettu tilaisuuksien videoita. Stadin ikäohjelman alatyöryhmät ovat järjestäneet minimessujen sarjan, jossa kuntalaisille tuotiin tietoa mm. asumisesta, liikuntapalveluista, tiedon saannista ja vaikuttamisesta.

Strategian valmistelu

Sosiaali- ja terveyslautakunta on lausunnossa esittänyt, että kaupungin strategisessa suunnittelussa otetaan huomioon Stadin ikäohjelman toimenpidekokonaisuudet ja saavutetut tulokset. Lisäksi lautakunta esittää jatkosuunnittelua varten asuntojen varaamista vanhuksille palvelukeskusten läheisyydessä, ryhmäkotien ja senioriasuntojen rakentamista, tietotekniikan käytön ja opetuksen mahdollistamista kotona, HSL:n lähibuslinjojen lisäämistä, Seniori-infon kehittämistä ja terveysasemien ajanvarauksen parantamista. Vanhusneuvosto on toimittanut oman samansuuntaisen kannanottonsa (liite 2).

Kaupunginhallituksen tarkoituksena on, mikäli kaupunginvaltuusto hyväksyy päätösehdotuksen, valtuuston päätöksen täytäntöönpanon yhteydessä kehottaa kaupunginkansliaa ja toimialoja ottamaan valmiste-



03.05.2017

Kj/5

lussaan huomioon Stadin ikäohjelman toimenpidekokonaisuudet ja saavutetut tulokset sekä ottamaan ne huomioon jatkosuunnittelun osana valtuustokauden 2017 - 2021 kaupunkistrategian suunnittelussa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Stadin ikäohjelma_Raportti_vanhusneuvostolle_2016
- 2 Vanhusneuvoston kannanotto 14.2.2017

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Vanhusneuvosto

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveyslautakunta
Kaupunginkanslia
Toimialajohtajat

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 18.04.2017 § 407

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä tiedoksi selvityksen ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun ns. vanhuspalvelulain (980/2012) 5 §:n mukaisen suunnitelman seurannasta.

31.08.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen



03.05.2017

Kj/5

24.08.2015 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.03.2017 § 87

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle ikäohjelman toteutumisesta ja ohjelman vaatimista resursseista seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain 980/2012, niin sanotun vanhuspalvelulain, 5 §:n mukaisen suunnitelman 24.2.2015. Suunnitelma vuosille 2015–2016 koostui kaupungin strategiaohjelmasta 2013–2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalvelujen kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista. Sosiaali- ja terveyslautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että suunnitelma vietään vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisesti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin strategista suunnittelua. Kaupunginvaltuuston 9.9.2015 tekemän päätöksen mukaisesti kaupunginhallitus kehotti lauta- ja johtokuntia sekä virastoja ja liikelaitoksia ottamaan valmistelussa huomioon ikäohjelman osana kaupungin strategista suunnittelua sekä toteuttamaan toimenpiteiden seurannan niin, että tulokset ovat hyödynnettävissä keväällä 2017 arvioitaessa valtuustokauden 2013–2016 ja ikäohjelman tuloksia.

Stadin ikäohjelma valmisteltiin yhdessä

Stadin ikäohjelmaa valmisteltiin laajapohjaisessa verkostossa, jossa oli kattavasti osallistujia eri virastoista ja liikelaitoksista (Arbis, HSL, kaupunginkanslia, kaupunkisuunnitteluvirasto, kaupunginkirjasto, kulttuurikeskus, liikuntavirasto, rakennusvirasto, sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus, työväenopisto) sekä järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Asukastilaisuuksissa koottiin mielipiteitä siitä, mikä Stadin ikäohjelmassa on ikääntyneille tärkeintä. Asukastilaisuuksien teemat noudattivat hyvän ikääntymisen turvaamista ja



03.05.2017

Kj/5

palvelujen parantamista koskevan laatusuosituksen teemoja. Lisäksi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen teema kulki mukana ohjelman valmistelussa. Myös heikoimmassa asemassa olevat ikääntyneet otettiin huomioon.

Yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet

Verkoston tapaamisissa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin selkeitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä voitaisiin lisätä helsinkiläisten ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä. Laaja-alaisen yhteistyön avulla oli mahdollista edelleen syventää mukana olevien toimijoiden ymmärrystä ja etsiä yhdessä uudenlaisia keinoja ikääntyneiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Stadin ikäohjelmassa kuvattiin viisi yhteisesti sovittua toimenpidekokonaisuutta vuosille 2015–2016, niiden tavoitteet, vastuutahot ja muut osallistujat. Toimenpiteet toteutettiin voimassa olevan taloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin käytettävissä olevin voimavaroin. Stadin ikäohjelmaa ovat toteuttaneet kaupungin työntekijät omana työnään yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Ylimääräisiä henkilöresursseja ohjelmaa varten ei ole käytetty.

Viisi toimenpidekokonaisuutta etenivät

Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen -verkosto on paneutunut digineuvonnan kehittämiseen. Yhteistyötä on tehty laajasti kirjastoissa, työväenopistossa ja palvelukeskuksissa. Perinteistä neuvontaa ei ole unohdettu, vaan kirjallista materiaalia on parannettu. Ikäihmisten alueellisia palveluoppaita laajennettiin kattamaan myös muita kuin sosiaali- ja terveystilaisuuksia, kuten liikunta ja kulttuuri. Stadin ikäohjelmalle perustettiin oma sivu Helsinki-kanavalle ja tilaisuuksien videoinnit tallennettiin sinne. Kaupungin internetsivujen uudistaminen on aloitettu, jotta sekä iäkkäät itse, heidän läheisensä ja työntekijät löytäisivät entistä paremmin Helsingin tarjoamaa monipuolista toimintaa.

lätöntä asumista -verkostossa on kartoitettu, miten ikäihmiset Helsingissä asuvat, tutustuttu erilaisiin yhteisöllisiin asumiskohteisiin sekä jaettu tietoa erilaisista asumisvaihtoehdoista. Syksyllä 2015 järjestettiin ”Asumista ja elämää Helsingissä” minimessujen sarja palvelukeskuksissa. Tilaisuuksia oli 4, joista yksi oli osittain kaksikielinen. Asumisen vaihtoehdot kiinnostavat ja aiheesta on tehty esite.

Muistiystävällinen Helsinki -verkosto järjesti Aivoterveysmessut marraskuussa 2015 sekä 2016 Kampin palvelukeskuksessa. Molemmissa tilaisuuksissa kävi yli 700 asukasta ja palaute oli kiittävää. Seuraavat messut järjestetään ensi syksynä ja alueellisia messuja on alettu myös suunnitella. Kaupunkilaisten tietoutta aivoterveystietä ja muistihäiriöistä/-sairauksista on lisätty parantaen kirjallista ohjeistusta ja vahvistaen



ammattilaisten osaamista esim. neuvontapuhelimessa ja palvelukeskuksissa.

Luotuja liikkumaan -verkostossa julkisen liikenteen sujuvaan käyttöön on kiinnitetty huomiota ja järjestetty opastusta. Helsingin seudun liikennelaitoksen kanssa on tehty yhteistyötä helpottamaan julkisten liikennevälineiden käyttöä. Verkosto on tuottanut näyttöön perustuvaa materiaalia aktiivisen elämäntavan vaikutuksesta aivoterveysteen ja liikuntakykyyn ja kehittänyt Helsingissä tarjolla olevia liikuntapalveluja ikääntyneiden näkökulmasta. Kaupungin palvelukartasta tehty esite ja esittelyvideo ovat osa ikääntyneiden toiminnan esteiden poistamista. Kiinteä ja kehittyvä yhteistyö järjestötoimijoiden kanssa tähtää edelleen uusien innovatiivisten kulkemismallien kokeiluun ja ikäihmisten yhteisöllisyyden lisäämiseen. Pohjoismaisen innovaatiokilpailun loppuviisikossa palkitun Nappi Naapuri -sovelluksen kanssa on yhteistyössä lähdetty tukemaan iäkkäiden ja vapaaehtoisten kohtaamista esimerkiksi kävelyseuran hankkimiseksi. Lisäksi on kiinnitetty huomiota erityisryhmiin mm. aistiesteellisten, kulttuuri- ja kielivähemmistöjen sekä muistisairaiden toimintamahdollisuuksiin ja palveluiden saavutettavuuteen.

Käyttäjälähtöiset palvelut -verkosto on sosiaali- ja terveystieteiden sairaala-, kuntoutus- ja hoivaosaston vastuulla. Palveluja on kehitetty yhteistyössä asiakasneuvostojen, vanhusneuvoston ja asukastilaisuuksista saadun palautteen avulla. Erityisesti on lisätty kotona asumista tukevia palveluja ja muistisairauksiin liittyviä palveluja. Seniori-info eli puhe- ja neuvontapalvelu aloitti uudelleen toimintansa helmikuussa 2016.

Kaikkien verkostojen toiminta on edennyt suunnitellusti. Verkostoille on järjestetty säännöllisesti yhteisiä tapaamisia, jolloin ne voivat käyttää toistensa osaamista hyödyksi. Tapaamisissa on käsitelty ajankohtaisia asioita, joita on otettu esiin asukastapaamisissa, verkostojen tapaamisissa tai vanhusneuvostossa. Aiheina ovat olleet mm. omaishoito, digitalisaatio, palvelujen uudistaminen. Verkostotapaamisia järjestettiin kolme ohjelman valmistelussa ja sen jälkeen kaksi syksyisin ja keväisin, yhteensä yksitoista tilaisuutta.

Ohjelman seurannassa vanhusneuvostolla on keskeinen rooli. Työskentelystä on raportoitu yksityiskohtaisesti vanhusneuvostolle vuosien 2015 ja 2016 lopussa.

Ohjelmaa toteutetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa

Stadin ikäohjelma on suunniteltu ja toteutettu yhdessä helsinkiläisten ikäihmisten ja heidän omaistensa kanssa. Keskiössä ovat kuntalaiskeskustelun teemat: tiedon saanti, asuminen, muisti, liikunta ja liikkuminen ja palvelujen käyttäjälähtöisyys. Strategiakauden aikana järjestettiin yhteensä 28 asukastilaisuutta, joissa sekä kuultiin asukkaita että koottiin



kirjallista palautetta. Tilaisuuksia järjestettiin myös ruotsiksi. Tiedottamista on tehty suomeksi ja ruotsiksi Internetissä, Facebookissa ja Twitterissä. Helsinki-kanavalle on tallennettu tilaisuuksista videoita. Stadin ikäohjelman alatyöryhmät ovat järjestäneet minimessujen sarjan, jossa kuntalaisille tuotiin tietoa mm. asumisesta, liikuntapalveluista, tiedon saannista ja vaikuttamisesta. Aivoterveysmessut järjestettiin kaksi kertaa.

Terveyttä ja hyvinvointia kaikille iäkkäille

Stadin ikäohjelmassa näkökulmana on koko iäkäs väestö. Lisäksi kiinnitetään huomiota erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin iäkkäisiin henkilöihin. Iäkäs väestö kokonaisuudessaan on erityisryhmä, vaikka iäkkäät yksilöinä ovat hyvin moninainen joukko. Ikääntyneet ovat osallistuneet ohjelman valmisteluun ja osallisuus näkyy myös ohjelman toteuttamisessa ja arvioinnissa.

Ikäohjelma on koonnut Helsingin kaupungin hallintokunnat ja muut toimijat yhteen sovitussa toimenpidekokonaisuuksissa, jolloin niiden edistäminen on ollut aiempaa koordinoitumpaa, tehokkaampaa ja asiakaslähtoisempää. Eri toimijat ovat tuoneet asiantuntemuksensa yhteisten teemojen kehittämiseen, ja monipuoliset palvelumahdollisuudet on saatu hyödynnettyä laajasti ja monipuolisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä tasa-arvon edistämiseksi. Sekä asukkaat että asiantuntijat ovat tunnistaneeet samoja kehittämistarpeita ohjelman toimenpidekokonaisuuksissa ja niitä on viety eteenpäin yhdessä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että kaupungin strategisessa suunnittelussa otetaan huomioon Stadin ikäohjelman toimenpidekokonaisuudet ja saavutetut tulokset. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta esittää, että Stadin ikäohjelman jatkosuunnittelu käynnistetään kaupungin eri toimialojen ja muiden toimijoiden yhteistyönä.

Samalla lautakunta esittää jatkosuunnittelua varten, että asuntoja varataan vanhuksille palvelukeskusten läheisyydessä, rakennetaan ryhmäkoteja ja senioriasuntoja, mahdollistetaan tietotekniikan käyttö ja opetus asiakkaiden kotona, lisätään HSL:n lähibuslinjoja, kehitetään Seniori-infoa ja parannetaan terveysasemien ajanvarausta.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ikäihmisten hyvinvoinnin ja toimintakyvyn kannalta on tärkeää, että he saavat asianmukaista neuvontaa, palvelua ja hoitoa sekä tukea arjessa selviytymiseen. Kunta voi tukea ikäihmisiä tarjoten riittävät ja oikea-aikaiset palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Palvelujen riittävyden ja laadun arvioinnissa ja palvelujen suunnittelussa on tärkeää kuulla eri tahoja, erityisesti ikääntyneitä itseään.



03.05.2017

Kj/5

Käsittely

14.03.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sirpa Asko-Seljavaara: "Samalla lautakunta esittää jatkosuunnittelua varten, että asuntoja varataan vanhuksille palvelukeskusten läheisyydessä, rakennetaan ryhmäkoteja ja senioriasuntoja, mahdollistetaan tietotekniikan käyttö ja opetus asiakkaiden kotona, lisätään HSL:n lähibussilinjoja, kehitetään Seniori-infoa ja parannetaan terveysasemien ajanvarausta."

Kannattaja: Puheenjohtaja Maija Anttila

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Sirpa Asko-Seljavaaran vastaehdotuksen yksimielisesti ilman äänestystä.

10.03.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

24.02.2015 Pöydälle

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Kaupunginvaltuusto 09.09.2015 § 205

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä osana kaupungin strategista suunnittelua liitteinä 1 - 3 olevan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain (980/2012), ns. vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman vuosiksi 2015 - 2016.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

1. Ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään, miten nykyiset palveluasumiseen pääsyn kriteerit turvaavat vanhusten hyvän hoidon ja elämän laadun. Selvitystyössä kuullaan henkilöstöä, asiakkaiden edustajia, vanhusneuvostoa ja vanhus-



03.05.2017

Kj/5

järjestöjä. (Anna Vuorjoki)

2. Valtuusto edellyttää, että vanhuksille tiedotetaan laajemmin mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä helpottaviin asunnon muutostöihin ja että selvitetään miten kaupunki voi tarvittaessa edistää muutostöiden tekemistä. (Yrjö Hakanen)
3. Hyväksyessään Stadin ikäohjelman, joka painottaa kuntoutusta ja kotona-asumista, valtuusto kehottaa sosiaali- ja terveystointa yhteistyössä HSL:n kanssa kehittämään vanhusten ja samalla vammaisten kuljetusmahdollisuuksia, jotta he pääsevät tarjottuihin palveluihin. (Sirpa Asko-Seljavaara)
4. Hyväksyessään Stadin ikäohjelman valtuusto edellyttää, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään mahdollisuudet osallistaa ikääntyneitä toimimaan kokemusasiantuntijoina niin palvelumuotoilussa kuin palvelutuotannossa, esimerkiksi muistelu- tai muiden harrastusryhmien vertaisohjaajina tai ohjaajan työparina. (Riitta Skoglund)

Käsittely

09.09.2015 Ehdotuksen mukaan

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa oli tehty vastaehdotus.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Dan Koivulaakson kannattamana ehdottanut seuraavaa:

Päätösesityksen loppuun lisätään: Hyväksyessään Stadin ikäohjelman valtuusto edellyttää, että sen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista voimavaroista tehdään arvio ja esitykset osana vuoden 2017 talousarvion valmistelua.

Lisäksi oli ehdotettu hyväksyttäväksi seuraavat kuusi toivomuspontta:

Valtuutettu Anna Vuorjoki oli valtuutettu Yrjö Hakasen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään, miten nykyiset palveluasumiseen pääsyn kriteerit tur-



03.05.2017

Kj/5

vaavat vanhusten hyvän hoidon ja elämän laadun. Selvitystyössä kuullaan henkilöstöä, asiakkaiden edustajia, vanhusneuvostoa ja vanhusjärjestöjä.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Mari Rantasen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että talousarvion valmistelussa selvitetään miten voidaan turvata kotihoidon päivystävien yksiköiden toiminnan laajentamisen edellyttämät resurssit.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Dan Koivulaakson kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää kaupungin mahdollisuudet ylläpitää ympärivuorokautisissa vanhuspalveluissa korkeampaa henkilöstömitoitusta kuin ministeriön valmistelemassa uusissa suosituksissa.

Valtuutettu Yrjö Hakanen oli valtuutettu Dan Koivulaakson kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto edellyttää, että vanhuksille tiedotetaan laajemmin mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä helpottaviin asunnon muutostöihin ja että selvitetään miten kaupunki voi tarvittaessa edistää muutostöiden tekemistä.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara oli valtuutettu Arja Karhuvaaran kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään Stadin ikäohjelman, joka painottaa kuntoutusta ja kotona-asumista, valtuusto kehottaa sosiaali- ja terveystointa yhteistyössä HSL:n kanssa kehittämään vanhus-ten ja samalla vammaisten kuljetusmahdollisuuksia, jotta he pääsevät tarjottuihin palveluihin.

Valtuutettu Riitta Skoglund oli valtuutettu Mari Rantasen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään Stadin ikäohjelman valtuusto edellyttää,

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566



että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään mahdollisuudet osallistaa ikääntyneitä toimimaan kokemusasiantuntijoina niin palvelumuotoilussa kuin palvelutuotannossa, esimerkiksi muistelu- tai muiden harrastusryhmien vertaisohjaajina tai ohjaajan työparina.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

1 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy kaupunginhallituksen ehdotuksen, äänestää jaa; jos ei voittaa, on valtuutettu Yrjö Hakasen vastaehdotus hyväksyty.

JAA-ehdotus: Khs

Ei-ehdotus: Päätösesityksen loppuun lisätään: Hyväksyessään Stadin ikäohjelman valtuusto edellyttää, että sen tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista voimavaroista tehdään arvio ja esitykset osana vuoden 2017 talousarvion valmistelua.

Jaa-äännet: 67

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Pertti Villo, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 13

Zahra Abdulla, Yrjö Hakanen, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki



Tyhjä: 3

Maija Anttila, Jape Lovén, Thomas Wallgren

Poissa: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto päätti siten hyväksyä kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Puheenjohtaja esitti hyväksyttäväksi seuraavan äänestysjärjestyksen: Toivomusponkien hyväksymisestä äänestetään erikseen.

2 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään, miten nykyiset palveluasumiseen pääsyn kriteerit turvaavat vanhusten hyvän hoidon ja elämän laadun. Selvitystyössä kuullaan henkiöstä, asiakkaiden edustajia, vanhusneuvostoa ja vanhusjärjestöjä.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 49

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Maria Landén, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 34

Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Matti Enroth, Juha Hakola, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu



03.05.2017

Kj/5

Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Poissa: 2
Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottaman toivomusponnen.

3 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että talousarvion valmistelussa selvitetään miten voidaan turvata kotihoidon päivystävien yksiköiden toiminnan laajentamisen edellyttämät resurssit.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 30

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Sirpa Puhakka, Timo Raittinen, Mari Rantanen, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 3

Sirpa Asko-Seljavaara, Tuomas Rantanen, Pertti Villo

Tyhjä: 50

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Harry Bogomoloff, Jussi Chydenius, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Sara Paavola, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri



03.05.2017

Kj/5

Poissa: 2
Nasima Razmyar, Wille Rydman

Valtuutettu Tuomas Rantanen ilmoitti tarkoituksenaan olleen äänestää tyhjää.

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomuspontta.

4 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää kaupungin mahdollisuudet ylläpitää ympärivuorokautisissa vanhuspalveluissa korkeampaa henkilöstömitoitusta kuin ministeriön valmistelemisissä uusissa suosituksissa.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 37

Zahra Abdulla, Pentti Arajärvi, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Eero Heinäluoma, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Sari Mäkimmattila, Henrik Nyholm, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 2

Björn Månsson, Pertti Villo

Tyhjä: 44

Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Matti Enroth, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Katriina Juva, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri



03.05.2017

Kj/5

Poissa: 2
Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto ei ollut hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Valtuusto edellyttää, että vanhuksille tiedotetaan laajemmin mahdollisuuksista saada avustusta omatoimista selviytymistä helpottaviin asunnon muutostöihin ja että selvitetään miten kaupunki voi tarvittaessa edistää muutostöiden tekemistä.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 57

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumu-
vuori, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 26

Hennariikka Andersson, Matti Enroth, Juha Hakola, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Pia Parkarinen, Terhi Peltokorpi, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Poissa: 2
Nasima Razmyar, Wille Rydman



03.05.2017

Kj/5

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Yrjö Hakasen ehdottaman toivomusponnen

6 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään Stadin ikäohjelman, joka painottaa kuntoutusta ja kotona-asumista, valtuusto kehottaa sosiaali- ja terveystointa yhteistyössä HSL:n kanssa kehittämään vanhusten ja samalla vammaisten kuljetusmahdollisuuksia, jotta he pääsevät tarjottuihin palveluihin.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 65

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Hennariikka Andersson, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Katriina Juva, Helena Kantola, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Heimo Laaksonen, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Hannele Luukkainen, Pekka Majuri, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Mari Puoskari, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Thomas Wallgren, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 18

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Veronika Honkasalo, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Vesa Korkkula, Jape Lovén, Petra Malin, Silvia Modig, Osku Pajamäki, Sirpa Puhakka, Mari Rantanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Tuomo Valokainen

Poissa: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottaman toivomusponnen



03.05.2017

Kj/5

7 äänestys

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Riitta Skoglundin ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

JAA-ehdotus: Hyväksyessään Stadin ikäohjelman valtuusto edellyttää, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään mahdollisuudet osallistaa ikääntyneitä toimimaan kokemusasiantuntijoina niin palvelumuotoilussa kuin palvelutuotannossa, esimerkiksi muistelu- tai muiden harrastusryhmien vertaisohjaajina tai ohjaajan työparina.
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 74

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Gunvor Brettschneider, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Eero Heinäluoma, Veronica Hertzberg, Fatbardhe Hetemaj, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Helena Kantola, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Timo Laaninen, Maria Landén, Harri Lindell, Jape Lovén, Hannele Luukkainen, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Mutttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Sari Mäkimattila, Lasse Männistö, Matti Niiranen, Henrik Nyholm, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Jukka Relander, Tomi Sevander, Riitta Skoglund, Päivi Storgård, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Johanna Sydänmaa, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki, Ville Ylikahri

Tyhjä: 9

Hennariikka Andersson, Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Heimo Laaksonen, Pekka Majuri, Mika Raatikainen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Poissa: 2

Nasima Razmyar, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Riitta Skoglundin ehdottaman toivomusponnen

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot



03.05.2017

Kj/5

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kiinteistölautakunta 11.06.2015 § 269

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kiinteistölautakunta antoi kaupunginhallitukselle ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyn lain, ns. vanhuspalvelulain, mukaisesta suunnitelmasta seuraavan lausunnon:

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annettu laki (niin sanottu vanhuspalvelulaki) on tullut voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on mm. tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itseenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kunnan laatimassa suunnitelmassa painotetaan muun muassa kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelmassa on määriteltävä kunnan eri toimialojen vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa ja, miten toimitaan yhteistyössä. Helsingissä vanhuspalvelulain mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystalvvelviraston koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa käyttämällä toimeenpanosuunnitelmana niin sanottua Stadin ikäohjelmaa. Sosiaali- ja terveystalvvellautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.3.2015 Stadin ikäohjelman, joka on vanhuspalvelulain velvoittama Helsingin suunnitelma.

Stadin ikäohjelmaa valmisteleavassa verkostossa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin tarve nostaa asumiseen liittyvät teemat omaksi toimenpiteekseen. Asumiseen liittyvät asiat ovat ikääntyneiden elämässä keskeisiä, koska kodin ja sen lähiympäristön merkitys korostuu toimintakyvyn heikentyessä.

Suunnitelmaa edistetään verkostotyöskentelyllä, jota varten on perustettu neljä alatyöryhmää, joista yksi on ”Iätöntä asumista”. Siinä tavoitteena on, että ikääntyneiden asumista parannetaan ja kotona asumisen mahdollisuuksia lisätään. Kiinteistövirastoa koskevat asiat liittyvät ohjelman kohtaan ”Iätöntä asumista”.



Ikääntyneiden asumisen kehittämissuunnitelman tavoitteet vuosille 2013 - 2017 on sisällytetty Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmaan.

Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö, jossa ovat mukana kiinteistövirasto, kaupunkisuunnitteluvirasto, rakennusvalvontavirasto, Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka) ja Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimisto (ATT).

Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelman strategiset toimenpiteet ovat:

Kaupungin omassa asuntokannassa pyritään tarjoamaan esteettömän asumisen vaihtoehtoja vanhoille ja uusille vuokra-asukkaille.

Parannetaan asuntojen soveltuvuutta elinkaariasumiseen sekä edistään hissien rakentamista vanhaan asuntokantaan.

Asuntorakentamista kehitetään ottaen huomioon eri asukasryhmien tulevaisuuden tarpeet, jotta asuntotarjonta vastaisi paremmin eri ryhmien muuttuviin tarpeisiin.

Turvataan eri väestöryhmien mahdollisuudet asua pääkaupungissa. Asumisen suunnittelussa kiinnitetään erityistä huomiota asuntomarkkinoille tulevien nuorten, lapsiperheiden, ikääntyneiden ja erityisryhmiin kuuluvien asukkaiden asumismahdollisuuksiin sekä maahanmuuttajataustaisen väestön ja pienten asuntokuntien määrän kasvuun.

Ikääntyneiden asuntoja pyritään sijoittamaan omatoimisuuden vahvistamiseksi monipuolisten palvelukeskusten lähelle.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n (Heka Oy) vapautuvien esteettömien vuokra-asuntojen jaossa huomioidaan liikkumis- ja toimimisesteet.

AM (Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman) -sihteeristön tehtävänä on varmistaa Helsingin asunto-ohjelman tavoitteiden toteutuminen ikääntyneiden kohdalla. Yhteistyöverkoston toiminnalla voidaan varmistaa kaikkien toimiminen samaan suuntaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kiinteistölautakunta pitää Stadin ikäohjelmassa esitettyjä tavoitteita ja sen toteutusmallia kiinteistöviraston kannalta hyvinä. Kiinteistölautakunta myötävaikuttaa omalta osaltaan Stadin ikäohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Kiinteistölautakunta esittää uudisrakentamiseen tontinvarauksia ikäihmisten tarpeisiin asuntopoliittisessa ohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti tai muutoin sosiaali- ja ter-



03.05.2017

Kj/5

veysviraston kanssa yhteisesti määritellyllä tavalla. Tällöin etusijalle asetetaan kaupungin omana tuotantona toteutettavat hankkeet.

Esittelijä

tilakeskuksen päällikkö
Arto Hiltunen

Lisätiedot

Tarja Leväinen, vuokrauspäällikkö, puhelin: 310 78283
tarja.levainen(a)hel.fi

Direktionen för svenska arbetarinstitutet 10.06.2015 § 36

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Beslut

Direktionen för svenska arbetarinstitutet beslutade att ge följande utlåtande

Stadens seniorprogram ger en förtjänstfull bild av stadens tjänster för de äldre. I och med att man under arbetets gång involverat stadens invånare, finns också de äldres egna behov och önskemål med, vilket är av stor betydelse. Seniorprogrammet tar också upp befolkningsutvecklingen under de kommande åren, också det viktig information för Arbis med tanke på planeringen av kurser.

Arbetsgruppen kom fram till fem mål som man ska jobba vidare med (fritt översatta):

1. Tillgänglig information och möjlighet att påverka
2. Gott boende för alla åldrar
3. Motion för alla
4. Det minnesvänliga Helsingfors
5. Användarvänliga tjänster

Arbis deltog i arbetet med seniorprogrammet i synnerhet i initialskedet, mot slutet på distans. Av de mål som man formulerade tangerar alla utom boendefrågorna naturligt Arbis verksamhet. Arbis kursutbud stödjer seniorernas både fysiska och psykiska hälsa – den skapar ett intellektuellt kapital och ett socialt sammanhang, vilket är särskilt viktigt för seniorerna. Någon annan motsvarande verksamhet erbjuds inte på svenska i Helsingfors till ett så fördelaktigt pris som på institutet – kurser som riktar sig enbart till seniorer subventioneras med 50 %, delvis med hjälp av studiededlar beviljade av Utbildningsstyrelsen.



03.05.2017

Kj/5

Utgående från åtgärdsförslagen som är listade under målen i seniorprogrammet kommer Helsingfors Arbis ännu noggrannare än tidigare att planera sitt kursutbud för seniorer. Arbis kommer att sitta med i arbetsgruppen för det minnesvänliga Helsingfors, eventuellt också i gruppen som jobbar med motionsfrågor. Seniorerna utgör sedan länge en av Arbis viktigaste målgrupper. Institutet ordnar årligen ca 25 kurser i motion och hälsa för seniorer och ungefär lika många i it. Dessutom är alla kurser som går dagtid välbesökta av den äldre befolkningen.

Som det framgår i rapporten på sidan 12 är 10 % av åldersklassen över 65 år svenskspråkiga men av över 85-åringarna är hela 12,5 % svenskspråkiga. Ålderskurvan för stadens svenskspråkiga och speciellt för dem över 65 år avviker klart från motsvarande finskspråkiga. All forskning visar på att modersmålet har en stor betydelse då man blir äldre och de som nu är 70 eller äldre gick i skola i en värld där det inte i folkskolan var obligatoriskt att läsa det andra inhemska språket – i detta fall finska. Det att det i staden finns ett svenskspråkigt rum som Arbis har en mycket stor betydelse för de svenskspråkiga seniorerna och deras möjligheter att i samstämmighet med landets seniorpolitik bo hemma så länge som möjligt.

Förutom de fem arbetsgrupperna som har tillsatts utgående från målen i seniorprogrammet anser direktionen för Helsingfors arbis därför att den svenska enheten vid social- och hälsovårdsverket tar ansvaret att koordinera och utveckla utbudet av tjänster på svenska i samarbete med andra enheter i staden. Det finns redan nu ett mycket gott samarbete mellan stadens olika verk och tredje sektorn, men detta måste stärkas och vidareutvecklas.

Föredragande

rektor
Moa Thors

Upplysningar

Pamela Granskog, biträdande rektor, telefon
pamela.granskog(a)arbis.hel.fi

Suomenkielisen työväenopiston jk 09.06.2015 § 41

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Päätös

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päättää antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566



Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista säädetyin lain, ns. vanhustalvvelulain mukaisesta suunnitelmasta ”Stadin ikäohjelmasta”.

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistelussa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä, jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjelmassa ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toiminnan tukemiseksi:

”Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kursseja senioreille. Ikääntyneille suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta iltaisin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittävät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat yleensä alennettuja.”

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kaupungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaisuksena, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet. Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palvelukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kanssa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimiseen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut. Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuksia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuinpaikkojaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kursseja lisätään, luentojen aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja tapahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä hyvinvointia.



03.05.2017

Kj/5

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyöhön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntyneiden helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina 2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiystävällinen Helsinki”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

- ”Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä. Erityisesti tulisi kiinnittää huomiota ikääntyneiden miesten syrjäytymisen ehkäisyyn.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.”

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

- ”Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen.”

Suomenkielisen työväenopiston johtokunta päätti antaa seuraavan lausunnon (viite: diaarinumero HEL 2015-001023):

Lausunto ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvuluista säädetyin lain, ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta ”Stadin ikäohjelmasta”.

Stadin ikäohjelma tuottaa työväenopistolle arvokasta tietoa ikääntyneistä ja heidän elinoloistaan ja ikäohjelma voi toimia työväenopiston suunnitelmassa.



nittelua ohjaavana asiakirjana. Työväenopisto oli mukana valmistele-
massa Stadin ikäohjelmaa sekä on myös mukana jatkotyöskentelyssä,
jossa suunnitellaan ohjelman käytännön toteutusta.

Ikääntyneet ovat työväenopiston tärkeä kohderyhmä. Stadin ikäohjel-
massa ilmaistaan työväenopiston keskeiset periaatteet ikäihmisten toi-
minnan tukemiseksi:

”Työväenopistojen koulutustarjonta on laajaa. Ikääntyneiden käytössä
ovat ns. normaalikurssit, ja lisäksi on kursseja senioreille. Ikääntyneille
suunnattu tarjonta on yleensä arkipäivisin, kun taas perustarjonta iltai-
sin ja viikonloppuisin. Kurssit ovat suosittuja, mutta yleensä paikat riittä-
vät kaikille halukkaille. Ikääntyneille suunnattujen kurssien hinnat ovat
yleensä alennettuja.”

Työväenopiston johtokunnan mielestä on hyödyllistä, että on tehty kau-
pungin eri toimijat yhteen kokoava ohjelma. Näin on saatu kokonaisku-
va, ja eri toimijoiden keskinäiset roolit ja yhteistyö ovat tarkentuneet.
Ohjelma tuottaa uudella tavalla synergiaa eri virastojen, järjestöjen ja
myös ikääntyneiden itsensä kanssa, jotka ovat pääasiassa olleet palve-
lukeskusten asiakasneuvostojen jäseniä ja ohjelma velvoittaa myös eri
toimijoita yhteistyöhön.

Jo pitkään jatkunut yhteistyö työväenopiston ja palvelukeskusten kans-
sa saa ohjelmasta uutta pontta ikääntyneiden opetuksen koordinoimi-
seen koko kaupungin laajuisesti. Palvelukeskusten määrä on kasvanut.
Työväenopisto laajentaa toimintaansa kattamaan uusia palvelukeskuk-
sia ja pyrkii näin palvelemaan ikääntyneitä lähellä heidän asuinpaikko-
jaan erityisesti niillä alueilla, joilla asuu prosentuaalisesti suuria määriä
ikääntyneitä.

Stadin ikäohjelma on tuonut tarkennusta ikääntyneille suunnattujen
kurssien suunnitteluun: matalan kynnyksen kursseja lisätään, luentojen
aiheissa on vanhenemiseen ja ikääntyneenä elämiseen liittyviä aiheita
yleiskulttuuristen aiheiden lisäksi.

Kaupungin yhteisenä tavoitteena on, että jokainen pystyisi asumaan
kotona mahdollisimman pitkään. Työväenopiston kurssit, luennot ja ta-
pahtumat tukevat tätä tavoitetta lisäämällä sekä fyysistä että henkistä
hyvinvointia.

Johtokunta pitää ansiokkaana, että Stadin ikäohjelman valmistelutyö-
hön on osallistunut myös asiakkaita.

Stadin ikäohjelmassa esitetään tavoitteita ja toimenpiteitä ikääntynei-
den helsinkiläisten terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina
2015–2016. Tavoitteet on hahmotettu viiteen koriin: Tieto käyttöön ja



03.05.2017

Kj/5

voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikkumaan, Muistiystävällinen Helsinki ja Käyttäjälähtöiset palvelut.

Työväenopisto liittyy luontevasti tavoitteisiin ”Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen”, ”Luotuja liikkumaan” sekä tavoitteeseen ”Muistiystävällinen Helsinki”.

Työväenopiston johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi lisätä lause:

- ” Ikääntyneiden opiskelu ja harrastustoiminta nostavat ikääntyneiden elämänlaatua ja ovat tärkeä tekijä sosiaalisessa, psyykkisessä ja fyysisessä hyvinvoinnissa sekä yksinäisyyden lievittämisessä.”

Johtokunta ehdottaa, että ”Luotuja liikkumaan” otsikko muutetaan muotoon

- ”Luotuja liikkumaan ja harrastamaan”

ja että tavoite ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.” muutetaan muotoon

- ”Lisätään ikääntyneiden mahdollisuuksia harrastamiseen, liikkumiseen, liikuntaan ja arkiaktiivisuuteen toteuttamalla asunto-ohjelman ja strategiaohjelman tavoitteita sekä terveysliikuntasuosituksia ja esteettömyyslinjauksia.”

Lisäksi johtokunnan mielestä ohjelmaan tulisi sisällyttää toimenpiteenä

- ”Eri sukupolvien kohtaamismahdollisuuksien lisääminen.”

19.05.2015 Palautettiin

Esittelijä

opetusosaston osastopäällikkö
Eero Julkunen

Lisätiedot

Eero Julkunen, opetusosaston osastopäällikkö, puhelin: 310 88531
eero.julkunen(a)hel.fi
Päivi Hytönen, koulutus­päällikkö, puhelin: 310 88667
paivi.k.hytonen(a)hel.fi

Liikuntalautakunta 28.05.2015 § 113

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566



Liikuntalautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista (niin sanottu vanhustalvvelulaki) tuli voimaan asteittain 1.7.2013 alkaen. Lain tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä parantaa ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Kunnan tulee valtuustokausittain suunnitella, miten lain tavoitteet kunnassa toteutetaan.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymä Helsingin kaupungin strategiaohjelma sisältää useita eri hallintokuntia sitovia ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyvän väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Kukin hallintokunta toteuttaa näitä tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Helsingin kaupungin strategisena tavoitteena on lisäksi helsinkiläisten liikunnan lisääntyminen ja ikääntyneiden palveluja ohjaava keskeinen periaate on kotona asumista tukevien palveluiden ensisijaisuus.

Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsinkiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekemästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaatien kaatumavammojen määrää puoleen verrokkiryhmään verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhteenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella ennaltaehkäisyllä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Ikääntyneiden palvelujen kehittämistä tehdään Helsingissä monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystalvvelviraston koordinoimana niin kutsutun Stadin ikäohjelman muodossa. Verkostotyöskentelyn kautta ohjelmassa ovat syntyneet yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden helsinkiläisten terveystalvvel- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi vuosina



2015–2016. Nämä toimenpidekokonaisuudet ovat nimeltään: Tieto käyttöön ja voimaa vaikuttamiseen, lähtöä asumista, Luotuja liikku- maan, Muistiystävällinen Helsinki sekä Käyttäjälähtöiset palvelut. Liikuntavirasto on aktiivisesti mukana kahdessa ikäohjelman viidestä ver- kostotyöryhmästä. Toisessa tavoitteena on edistää ikääntyneiden ar- kiaktiivisuutta ja vähentää liikkumattomuutta sekä edistää joukkoliiken- teen ja kevyen liikenteen käyttöä. Toisen verkoston tavoitteena on muistisairauksien ennaltaehkäisy terveellisten elämäntapojen sekä ai- voterveyttä edistävän tiedon keinoin. Verkostojen tehtävänä on jatkos- sa määrittää konkreettiset keinot yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Stadin ikäohjelman tavoitteisiin pääseminen edellyttää, että liikunta- mahdollisuuksia löytyy läheltä kotia tai vähintään kohtuullisen matkan päästä. Liikuntaviraston lisäksi liikuntapalveluja Helsingissä tarjoavat muun muassa sosiaali- ja terveystieteiden keskus, työväenopisto, Urheiluhallit Oy, järjestö- ja yhdistystoimijat, liikuntaseurat sekä yksityiset palvelun- tarjoajat.

Liikuntamahdollisuuksia tulisi olla tarjolla kaiken kuntoisille ikääntyneil- le, varsinkin kun tavoitteena on tukea kotona asumista mahdollisimman pitkään. Liikunta on edullinen ja tehokas tapa ylläpitää toimintakykyä mahdollisimman pitkään. Toimintakyvyltään heikentyneet henkilöt saat- tavat tarvita yksilöllistä ohjausta ja neuvontaa sekä kuljetuspalveluja lii- kuntaryhmiin hakeutumisessa. Tämän ryhmän liikuntamahdollisuuksia tulisi kaupungissa vahvistaa kaikkien toimijoiden yhteistyönä.

Liikuntamahdollisuuksien kohtuuhintaisuus parantaa liikuntapalveluiden saavutettavuutta. Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolman- nes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000 euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012. Helsin- kiläisen naisten keskimääräinen kokonaiseläke on 1765 euroa kuukau- dessa ja miesten vastaava 2528 euroa kuukaudessa (Helsingin kau- pungin tietokeskus 2014). Arkiliikkumisen mahdollisuuksia tulisi tukea esteettömyysratkaisuin ja huomioida esimerkiksi, että liikkumisväylien ja ulkoilureittien varrella on riittävästi penkkejä, joissa voi reitin varrella levätä. Lähiliikuntapaikat reittien varrella kannustavat parhaimmillaan spontaaniin liikkumiseen.

Helsingissä on tarjolla runsaasti eri toimijoiden toteuttamia palveluja, toimintaa ja harrastusmahdollisuuksia ikääntyneille. Näistä tiedottami- nen ja tiedon saanti on kuitenkin iso haaste, johon tulee jatkossa ny- kyistä enemmän resursoida. Sähköisen tiedottamisen lisäksi täytyy tä- män kohderyhmän tavoittamiseksi käyttää myös muita tiedotuskanavia.



03.05.2017

Kj/5

Liikuntaviraston näkökulmasta eri kuntoisten ikääntyneiden liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja arkiaktiivisuuteen kannustaminen on keskeistä. Tämän tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan kaikkien toimijoiden yhteistyötä ja osittain myös asennemuutosta nykyistä aktiivisempaan elämäntapaan kannustamisessa. Järjestetty liikunta ei yksin riitä pitämään yllä ikääntyneen väestön toiminta- ja liikkumiskykyä. Terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisessa eri tahojen välinen yhteistyö on välttämätöntä. Yhteistyöllä saadaan erilaiset keinot laajasti käyttöön.

Liikuntalautakunnalla ei ole huomautettavaa ns. vanhuspalvelulain mukaisesta suunnitelmasta.

Käsittely

28.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Joonas Lyytinen: Lisätään toisen kappaleen jälkeen:

Vanhusten toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kotona asumisen mahdollistamiseen pitää ottaa käyttöön tutkitusti vaikuttavia toimenpiteitä ja interventioita. Esimerkiksi kahden vuoden suuressa UKK-instituutti tekemästä seurantatutkimuksessa onnistuttiin Tampereella progressiivisesti lisääntyvän liikunnan ja D-vitamiinilisän avulla vähentämään riskiryhmään kuuluvien iäkkäiden ihmisten hoitoa vaatien kaatumavammojen määrää puoleen verrokkiryhmään verrattuna. HUS-piirin alueella ilmenee vuosittain noin 1400 lonkkamurtumatapausta joiden yhteenlasketut hoitokustannukset ovat 32 miljoonaa euroa. Aktiivisella ennaltaehkäisyllä tästä olisi mahdollista saada kymmenien miljoonien eurojen säästöt hyvin pienillä investoinneilla.

Kannattajat: Heimo Laaksonen

Esittelijän muutokset esitykseen:

Lisätään teksti: Helsingissä asuu yli 100 000 Suomen runsaasta miljoonasta 65 vuotta täyttäneestä. Helsingiläisten ikääntyneiden määrä on jyrkässä ja kasvussa. Yli 75-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan nykyisestä 42 000 yli 80 % 2020-luvun loppuun mennessä. Yli 85-vuotiaiden määrä on nykyisin lähes 13 000 ja kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 asti, minkä jälkeen heidän määränsä tulee ennusteen mukaan kolminkertaistumaan vuoteen 2040 mennessä.

Lisätään teksti: Puolet (49 %) 70 vuotta täyttäneistä ja noin kolmannes (31 %) 60–69 -vuotiaista kuului alimpiin tuloluokkiin (tulot alle 20 000



03.05.2017

Kj/5

euroa) vuonna 2012. Tulot olivat vähintään 60 000 euroa 13 %:lla 60–69 -vuotiaista ja 6 %:lla 70 vuotta täyttäneistä vuonna 2012.

Esittelijä

osastopäällikkö
Tarja Loikkanen-Jormakka

Lisätiedot

Minna Ekman, liikunnansuunnittelija, puhelin: 310 87932

Yleisten töiden lautakunta 19.05.2015 § 235

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Vanhuspalvelulaki edellyttää, että kunta laatii suunnitelman toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä.

Helsingissä tällainen suunnitelma on nimeltään "Stadin ikäohjelma 2015 - 2016". Suunnitelman taustaselvityksissä ja kuulemistilaisuuksissa on käsitelty monipuolisesti yli 65-vuotiaiden helsinkiläisten elämää ja olosuhteita. Suunnitelmassa tulee näkyä vahvemmin tavoitteet ja kehittämistoimenpiteet. Valitut viisi toimenpidealuetta ovat oikeat, yleisötilaisuuksissa tärkeimmiksi nousseet aiheet.

Ikärakenteen muutos on nopea ja se vaikuttaa suoraan asumiseen. Jotta ikääntyneet voivat asua kodissaan mahdollisimman pitkään, heillä tulee olla toimiva, esteetön, ja turvallinen asuinympäristö. Esteettömiä asuntoja tarvitsevat myös vammaiset ja lapsiperheet.

Esteettömyydessä on ennen kaikkea kyse hyvästä suunnittelusta. Tilaaja on ratkaisevassa asemassa, jotta tehokkaaseen ja toimivaan esteettömyyteen voidaan panostaa. Esteettömien asuntojen riittävä tarjonta vastaa myös väestömme huoltosuhteen haasteeseen ja ikääntyvän väestön palvelutarpeen hallintaan. Hyvät asuinolot osaltaan myöhentävät ja jopa ehkäisevät siirtymistä palveluasumiseen ja laitoshoittoon. Kotiin vietäviä palveluja tulee laajentaa ja kehittää, jotta kotona asuminen olisi todellinen vaihtoehto myös yksinasuville muistisairaille. Erilaisia asumismuotoja tulee kehittää: yhteisöllisessä asumisessa olisi



helppo järjestää yhteistä virkistystoimintaa, ulkoilua ja liikuntaa sekä tarpeelliset terveydenhuollon ja kodinhoidon palvelut.

Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa.

Toimivat ja esteettömät lähipalvelut mahdollistavat kotona asumisen. Kaupat, sosiaali- ja terveystasemat sekä kirjastot auttavat ikääntyneiden toimintakyvyn säilyttämistä. Monipuolisia palvelukeskuksia pitää olla eri puolilla kaupunkia.

Viestintään ja tiedonsaantiin tulee panostaa. Vain noin puolet 65-vuotiaista käyttää internetiä, joten palveluneuvonnan kehittäminen sähköisen viestinnän lisäksi tulee ottaa mukaan Stadin ikäohjelmaan.

Julkinen liikenne mahdollistaa ikääntyneiden itsenäisen elämän. Liikennevälineiden, pysäkkien ja terminaalien tulee olla esteettömiä, jotta kaikki voivat niitä käyttää.

Liikunta eri muodoissaan on todettu keskeiseksi tekijäksi toimintakyvyn ylläpitämiseksi. Kaupungin tulee tukea myös liikkumis- ja toimimises-teisten liikuntaa esim. saattajapalveluja kehittämällä sekä rakentamalla ja korjaamalla esteettömiä harrastuspaikkoja sekä tarjoamalla ilmaisia ohjattuja liikuntatapahtumia.

Käsittely

19.05.2015 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijän muutokset: Muutetaan lausuntoehdotuksen ensimmäinen kappale kuulumaan seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:"

Poistetaan väliotsikko "Esittelijän perustelut".

Muutetaan kappaleen neljä toisen virkkeen sana "asunto" muotoon "asuinympäristö".

Lisätään lausuntoehdotukseen seuraava uusi kuudes kappale: "Esteettömien asuntojen lisäksi tarvitaan myös esteettömiä julkisia tiloja. Aluesuunnitelmissa tarkastellaan esteettömät reitit, alueet ja puistot esteettömine penkkeineen. Katualueiden kehittämiseen kuuluu muun muassa



03.05.2017

Kj/5

jalankulun ja pyöräilyn parempi erottelu ja eri käyttäjäryhmien tarpeiden huomiointi (kuten pyörätuolin ja rollaattorin käyttäjät ja näkövammaiset). Alueellisten esteettömyyssuunnitelmien tärkeimpiä korjauskohteita tulee myös aktiivisesti priorisoida sekä ryhtyä toteuttamaan. Esteettömyyttä tulee edistää myös talvikunnossapidossa."

Esittelijä

kaupungininsinööri
Raimo K Saarinen

Lisätiedot

Pirjo Tujula, projektinjohtaja, puhelin: 310 38410
pirjo.tujula(a)hel.fi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta 12.05.2015 § 77

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta pitää hyvänä, että ohjelmassa kulttuurinen ja demokratianäkökulma on nostettu esiin osana ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistämistä.

Kulttuurin hyvinvointivaikutukset on osoitettu sekä lukuisissa tutkimuksissa että käytännön hankkeissa. Taiteella sekä kulttuurisella tekemisellä ja osallistumisella on osoitetusti positiiviset vaikutukset myös ikääntyneille. Kulttuurin tekemisellä ja kokemisella voidaan vahvistaa myös ikääntyneiden elämänlaatua, luovuutta, merkityksellisyyden kokemista, itsetuntemusta, itseilmaisua, voimavaroja ja eheytymistä. Taide ja kulttuuri tarjoavat erityisen tavan tukea ikäihmisten toimintakykyä ja toimijuutta. Keskeisenä mahdollisuutena tässä on ns. taiteen soveltavan käytön lisääminen osana hyvinvointipalveluja.

Kulttuurisen vanhustyön osalta valtakunnallisesti on käynnissä merkittävää kehittämistyötä. Kulttuurin näkökulmaa on mahdollista - ja syytä - syventää ja laajentaa sekä Stadin ikäohjelman verkostotyöskentelyssä että seuraavalla ohjelmakaudella. Tässä keskeisellä sijalla on ylihallintokuntaisen yhteistyön mahdollisuuksien vahvistaminen sekä monihallintokuntaisesti toteutetut ja seuratut toimenpiteet, esim. ikäihmisille suunnatun kulttuurisisältöihin keskittyvän vapaaehtoistyön lisäämiseksi. Hankemaisen toiminnan sijaan on syytä pyrkiä hyvien käytäntöjen jakamiseen ja sellaisten toimintamallien luomiseen, joilla tuetaan vanhustyön toteuttamisen arkea. Kulttuurisen näkökulman huomioiminen edellyttää usein aivan uudenlaista asiantuntijuutta ja osaamista moniammatillisessa ja -alaisessa palvelutuotannossa.



03.05.2017

Kj/5

Ohjelmassa korostetaan asukasosallisuutta ja asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa palveluiden kehittämiseen, suunnitteluun ja toteutukseen. Tämä on keskeistä myös ikääntyneiden kulttuuripalveluiden kehittämässä ja toteuttamisessa. On myös jatkossa tärkeää, että kulttuurikeskus ja kirjasto ovat mukana luomassa kaupunkiyhteisiä osallistumisen mahdollisuuksia myös ikääntyneille.

Kulttuurivaikutusten ja palvelujen yhteiskehittämisen lisäksi kirjastoilla on tärkeä rooli demokratian vahvistajina laajemminkin. Kirjastot ovat yhä enemmän lähidemokratian tiloja, joissa päättäjät, kaupunginosa-aktiivit ja tavalliset kuntalaiset voivat kohdata ja jakaa ja kehitellä ajatuksiaan koko kaupungin tulevaisuudesta. Kaupunginjohtajan käynnistämä 'Kirjastot asukkaiden toiminnan tukena' –hanke tiivistää kirjaston ja asukasaktiivisuuden suhdetta. Ikäihmisten on helppo osallistua tähän toimintaan, koska kirjastot ovat luonteeltaan lähipalvelua.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Stuba Nikula

Lisätiedot

Reetta Sariola, kulttuurisuunnittelija, puhelin: 310 32987
reetta.sariola(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kirjastotoimen johtaja, puhelin: 310 85500
tuula.haavisto(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 12.05.2015 § 147

HEL 2015-001023 T 06 01 02

Lausunto

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle:

Sosiaali- ja terveyslautakunta on hyväksynyt vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman. Suunnitelma vuosille 2015 - 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma -nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on osallistunut Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisiin sekä valmistelutyöhön, joka on ollut erittäin hyvin järjestetty. Kaupunkisuunnitteluvirasto on kommentoinut Stadin ikäohjelmaa jo sen valmisteluvaiheessa, määräaikaan 28.1.2015 mennessä sisältäen mm. seuraavat kommentit:



03.05.2017

Kj/5

"Ikäohjelman sisältö keskittyy pääasiassa sosiaali- ja terveystieteiden aiheisiin. Ikäohjelma sivuaa kaupunkisuunnitteluviraston toimialaa muutamissa kohdissa (esim. kpl 2.2). Asiasisällöt vastaavat pääsääntöisesti sitä sisältöä, mitä verkoston tapaamisissa on ollut keskusteluissa esillä.

Kaupunkisuunnitteluviraston keskeisenä tehtävänä on asuntojen kaa-voitus ja kerrosalan tuottaminen. Kaavoissa ei voida määritellä tulevien asukkaiden ikää, tai edes asunnon kokoa. Verkoston tapaamisissa keskusteluissa nousi esille, että kun suunnitellaan hyvää kaupunkitilaa ja esteetöntä ympäristöä, se tulee palvelemaan kaikkia asukkaita – ikäihmisten lisäksi myös lapsia ja nuoria.

Asuntotuotannon merkitys on tärkeä, jotta voitaisiin turvata kohtuuhintainen asuminen – myös ikäihmisille. Tämän pitäisi näkyä tekstissä. Tiivis ympäristö parantaa myös palvelutarjontaa, ja mahdollistaa palvelujen hyvän saavutettavuuden.

Kappaleessa 3.2 käsitellään iätöntä asumista. Asunto-ohjelmasta tähän valitut strategiset toimenpiteet ovat kannatettavia, mutta painottuvat luonteeltaan asumisen laatuun tai sisältökysymyksiin. Kaupunkisuunnitteluvirasto vastaa toiminnallaan asumisen sijoittumisesta ja määrästä (mm. strategiaohjelman tavoitteet "kaupunginosat kehittyvät eloisina ja houkuttelevina" ja "kaupunkirakenteen eheyttäminen parantaa saavutettavuutta ja sujuvuutta") sekä luo edellytyksiä erityyppisten asumisratkaisujen toteuttamiselle.

Kaupunkisuunnitteluvirasto on mukana yhteistyöverkostossa, mutta koollekutsujana tulisi toimia tahon, joka voi vaikuttaa nimenomaan ikääntyneiden asumisen parantamiseen."

Kaupunkisuunnittelulautakunta toteaa, että kaupunkisuunnitteluviraston kommentit sekä Stadin ikäohjelmaverkoston tapaamisissa että tammi-kuussa lähetetty palaute tavoitteeseen "Iätöntä asumista" on huomioitu Stadin ikäohjelmassa. Asumisen ja maankäytön toteutusohjelman koordinoinnista vastaa kaupunginkanslian johdolla poikkihallinnollinen AM-sihteeristö. Kaupunkisuunnitteluvirasto tulee jatkossakin osallistumaan Stadin ikäohjelmaverkoston työskentelyyn sekä olemaan mukana toimenpiteiden edistämässä.

Kaupunkisuunnittelulautakunnalla ei ole tässä vaiheessa muuta kommentoitavaa Stadin ikäohjelmasta.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö
Rikhard Manninen

Lisätiedot

Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37164



03.05.2017

Kj/5

satu.tarula(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566